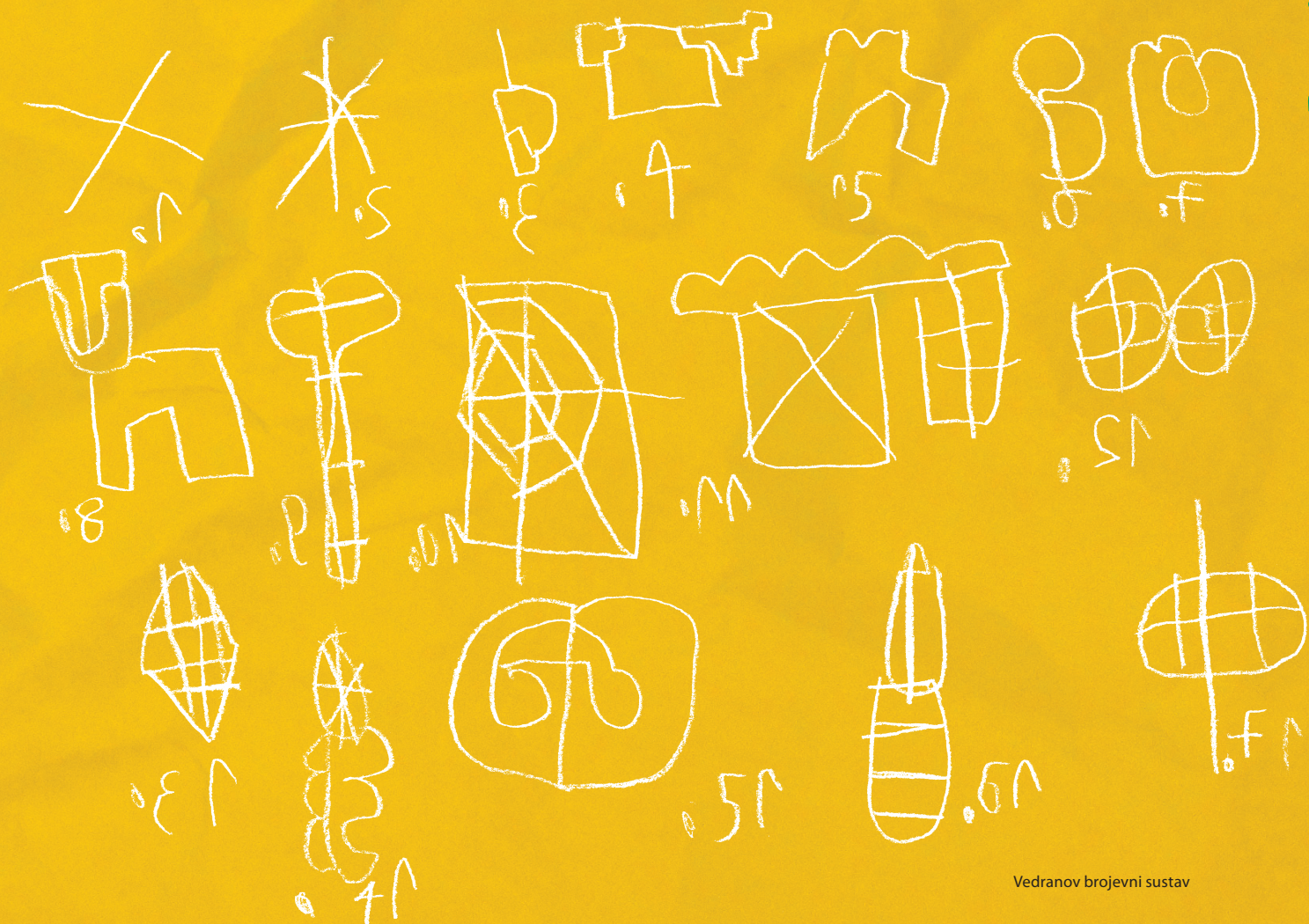

U VODI SNJEGOVIĆ

Odgoj za kompetenciju

Suzana Kovačić, psihologinja
Dječji vrtić 'Špansko'
Zagreb

naša djeca s posebnim potrebama

Kako omogućiti djetetu da se osjeća kompetentno, samopouzđano i sigurno i onda kada ima neke neobične teorije o funkcioniranju stvari? Prva je stepenica sići s velikog trona na kojem sjedimo kako bismo doista mogli oslušivati dijete. Iskustvo rada u programu za potencijalno darovitu djecu iznosi psihologinja Dječjeg vrtića Špansko.

Svi mi koji se svakodnevno bavimo odgojno-obrazovnim radom, ili smo i sami roditelji, promišljamo kako odgojiti kompetentno, samopouzđano i sigurno dijete. Pri razmišljanju o tome kako razviti ove kvalitete u djeteta, iskustvo mi sve više potvrđuje da su temeljni preduvjeti:

- razvoj emocionalne pismenosti
- razvoj uvažavajućih socijalnih odnosa
- uvažavanje i razvoj kompetencije djeteta.

Isto tako iskustvo pokazuje, da bismo određene osobine razvili kod djece, moramo ih i sami posjedovati. Jesmo li spremni razmišljati o tome? Jesmo li se spremni mijenjati? Koliko uvažavamo druge, različite stavove, posebnosti i različita mišljenja?

Spremno ćemo odgovoriti da smo tolerantni, da uvažavamo druge, da

kako kaže Vito, ili samo onda kad su dobra, kako kaže Dominik.

Dječak iz našeg programa je primijetio kako mu je čudno što neki ljudi govore da bi željeli da ih nema, jer on se nikada nije tako osjećao. Fran mu je odgovorio da je on poželio da ga nema, baš danas, kad je pred cijelim razredom u školi rekao da voli Klaru.

Koja je ispravna reakcija na vikanje?

Koja je ispravna reakcija na strah?

Koja je ispravna reakcija na radost?

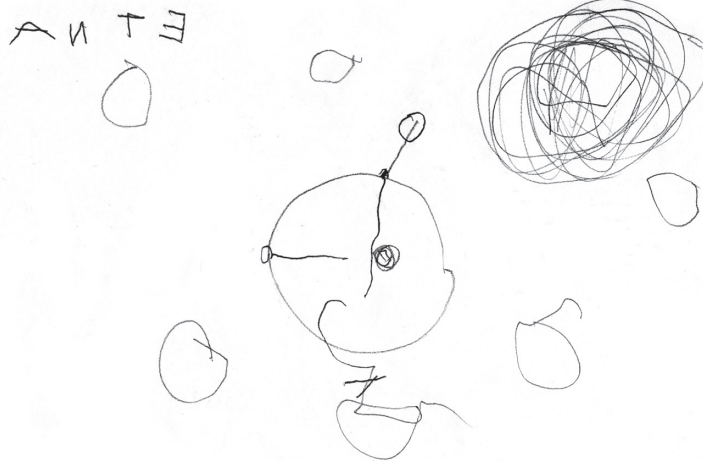
Zaključili smo da nema jedinstvenog odgovora. Svaka osoba različito podnosi vikanje, strah, sreću... pa se i njihove reakcije na ove emocije razlikuju. I sve je ispravno – dokle god pri tome ne ugrožavamo druge osobe i njihova prava.

Nebo je granica

Sve u svemu, kompetencija se, kao i ostale vještine, razvija poticanjem i

Sl. 3 Krešin stroj koji će osvijetliti svijet

Sl. 1 Antina teorija o životu nakon gašenja Sunca

poštujemo različitosti, no je li to uistinu tako?

Kako bi djeca imala priliku postati kompetentni zagovornici svojih stavova i društva u cjelini, u 'Klikerićima', programu za potencijalno darovitu djecu, razmišljamo o sebi, svijetu oko sebe i svojim promišljanjima. Neke od naših tema su:

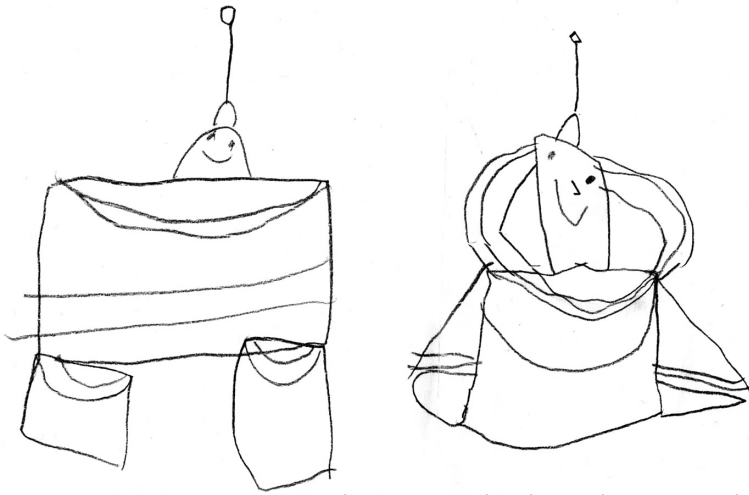
Što djeca žele?

Kakav bi trebao biti vrtić da bi djeci u njemu bilo još bolje?

Trebaju li roditelji voljeti djecu stalno,

uvježbavanjem. Ispravni modeli pri tome su nužni. Osim uvježbavanja zauzimanja za svoje stavove, važno je djetetu omogućiti da razvija svoje interese, uvježbava svoje talente i sposobnosti. Kako? Naša iskustva pokazuju da ukoliko smo u interakciji s djetetom tihi promatrač, koji dopušta sebi da je on taj koji slijedi a ne vodi dijete – samo nebo je granica. Onome što ćemo zajedno naučiti, otkriti i sačiniti, nema kraja.

Nakon što nas je Roko naučio gotovo

Sl. 4 Martinov stroj koji 'zločestu' djecu pretvara u dobru

sve o svemiru, postavljeno je zanimljivo pitanje. *Ukoliko Sunce ugasne (iako će to biti tek za 5 milijuna godina), što će biti s nama? Hoćemo li se preseliti na neki novi planet, ili je moguće smisliti način kako da počnemo kumulirati Sunčevu energiju, za dane kad je više neće biti?* Roko misli da to nije moguće, ali Vito i Ante se ne slažu. Ovako o tome razmišlja Ante:

'Magneti pogurnu Zemljinu jezgru udesno da se u atmosferu zabije kugla. Energija koju stvara kugla je veća od energije koju stvara crna rupa, pa crna rupa ne može usisati Zemlju. Tako ojača atmosfera: energija stvara struju, omotač usisava struju i jača' (slika 1). Vito to vidi ovako (slika 2) i kaže: 'Ukoliko nestane Sunca, Krešo je smislio stroj koji će osvijetliti cijeli svijet' (slika 3). Dino je dječak koji vas može poučiti o djelovanju solarnih ploča, ukoliko pomnije poslušate, možda biste mogli iskoristiti neke njegove ideje. On kaže da je solarna ploča 'jedan okvir koji je povezan za krov žicom. Žica struju vodi do strujnih stvari.' (Luka misli da bi strujne stvari bilo bolje nazvati električnim stvarima.)

Brojevi i strojevi

Je li nužno koristiti uobičajen sustav brojeva? Iako Andrija zna sve o glagoljici i rimskim brojevima, Vedran smatra da se mogu uvesti i neki novi (vidi crtež na 23. strani). Jeste li

Sl. 2 Vitina teorija o životu nakon gašenja Sunca

primijetili da je na Vedranovom crtežu broj osam napravljen tako da se dva broja 'četiri' stave jedan na drugi? Možete li uočiti povezanost između broja jedan i broja dva?

Vid kaže da se brojevi mogu 'štancati' u beskraj – kao da pišeš novine koje traju sto godina. Svakom broju možeš dodati ili oduzeti jedan broj, a dodavati možeš do beskraj.

U 'Klikericima' je nastao i stroj koji nestrpljivu djecu pretvara u strpljivu a osmislio ga je Vid.

Radi na principu topline, u cijevima se nalazi toplina, a toplina je jako važna

da bi nestrpljiva djeca postala strpljiva zaključuje Vid. Opaska čitatelju: Vjerujete li i vi da toplina nestrpljivu djecu pretvara u strpljivu?

Martin je smislio stroj koji zločestu djecu pretvara u dobru (slika 4). On radi po principu ponavljanja. Stroj dođe do djeteta i ponavlja mu: *Budi, dobar, budi dobar, budi dobar*. Ponavljanje je važno da bi dijete naučilo biti dobro, kaže Martin.

Fran nam je napravio priručnik za balerine i baletane, a trenutno se bavi proučavanjem vila i vilenjaka (kakvih sve ima, koliko vrsta, gdje žive, što rade...).

Kaže se da zle vile ponekad donose sreću. Legenda kaže: Jednom davno, tamo gdje su živjeli vampiri, došle su